

Największe osiągnięcia polskiego himalaizmu

Autor: **Dominika Polok**

<http://www.travelin.pl/top/najwieksze-osiagniecia-polskiego-himalaizmu>

Himalaizm - jak sama nazwa wskazuje - jest wspinaczką uprawianą w Himalajach. Ale nie tylko. Mianem himalaizmu określa się wspinaczkę wysokogórską o charakterze podobnym do tej w Himalajach. Uprawiany jest w górach, których szczyty przekraczają 5000 m n.p.m., np. Karakorum, Hindukuszu, Pamirze. Już od wielu lat domeną Polaków jest himalaizm zimowy. Nasi rodacy z powodzeniem walczą o zdobywanie ośmiotysięczników zimą, a więc w najtrudniejszych warunkach. Na chwilę obecną 12 z 14 ośmiotysięczników zdobyto zimą (niezdobyte zostały K2 i Nanga Parbat). Na 10 z tej dwunastki po raz pierwszy weszli Polacy. Największe osiągnięcia Polaków przypadają na lata 70. i 80., kiedy wspinali się m.in. Wanda Rutkiewicz, Leszek Cichy, Janusz Onyszkiewicz, Krystyna Palmowska, Artur Hajzer, Wojciech Kurtyka, Krzysztof Wielicki, Andrzej Czok i Jerzy Kukuczka, Maciej Berbeka i wielu innych wspaniałych himalaistów. Niektórzy wciąż się wspinają, wielu pozostało w ukochanych górach już na zawsze. Od kilkunastu lat polski himalaizm znów rozkwita, o czym świadczy chociażby powstanie programu „Polski Himalaizm Zimowy 2010-2015”. Warto więc przyjrzeć się bliżej niektórym spośród wielkich osiągnięć Polaków w Himalajach.

1. Pierwsze wejście na Shispare (7611 m) – 1974 r.

Shispare to szczyt leżący w Pakistanie, w zachodniej części Karakorum, a jego wysokość to 7611 m n.p.m. Pierwszego wejścia dokonała 21 lipca 1974 polsko-niemiecka wyprawa pod przewodnictwem Janusza Kurczaba. W ekspedycji brali udział: H. Bleicher, L. Cichy, M. Grochowski, J. Holnicki-Szulc, A. Młynarczyk, H. Oberhofer, J. Poręba. Podczas trwającego 35 dni wejścia jeden z członków, Heinz Borchers, zginął w lawinie. Później Shispare udało się zdobyć jeszcze tylko raz i dokonała tego w 1994 roku japońska ekspedycja.

2. Pierwsze wejście na Gaszerbrum III (7952 m) – 1975 r.

Gaszerbrum III wzbija się w masywie Gaszerbrumów w Karakorum na wysokość 7952 m n.p.m. Leży na granicy Chin i Pakistanu. Ten najwyższy siedmiotysięcznik zdobyła po raz pierwszy polska wyprawa, 11 sierpnia 1975. W ekspedycji brali udział: Wanda Rutkiewicz, Alison Chadwick-Onyszkiewicz, Janusz Onyszkiewicz i Krzysztof Zdzitowiecki. Był to zarazem rekord wysokości pierwszego wejścia z udziałem kobiet.

3. Pierwsze kobiece wejście na Rakaposhi (7788 m n.p.m) – 1979 r.

Rakaposhi to szczyt położony w Pakistanie w łańcuchu Karakorum. Po raz pierwszy zdobyty przez wyprawę brytyjsko-pakistańską w 1958 roku. Drugie wejście, nową drogą i zarazem pierwsze kobiece zdobycie tego szczytu należało już do ekspedycji polskiej, w roku 1979. Brali w niej udział: Krystyna Palmowska, Anna Czerwińska, Ryszard Kowalewski, Tadeusz Piotrowski, Andrzej Bieluń, Jacek Gronczewski i Jerzy Tillak. Tadeusz Piotrowski i Andrzej Bieluń kilka lat później pozostali w górach na zawsze - Piotrowski na zboczach K2, a Bieluń na Api.

4. Pierwsze udokumentowane wejście na Ngadi Chuli (7871 m n.p.m.) – 1979 r.

Ngadi Chuli, nazywany inaczej Peak 29, Dakura, Dakum lub Dunapurna, leży w Nepalu. Pod względem wysokości zajmuje zaledwie 20 miejsce, ale mimo to zdobyto go do tej pory tylko jeden lub dwa razy. Pierwszego i jedyne potwierdzonego wejścia na ten siedmiotysięcznik dokonali Polacy w 1979 roku. Wyprawą kierował Ryszard Szafirski, a na szczyt dotarli Ryszard Gajewski i Maciej Pawlikowski.

5. Pierwsze zimowe wejścia na Mount Everest (8848 m n.p.m.), Kanczendzongę (8586 m n.p.m.) i Lhotse (8511 m n.p.m.) – lata 1980-1988

Pierwszych zimowych wejść na te trzy ośmiotysięczne szczyty dokonał Polak - Krzysztof Wielicki. Na Mount Everest 17 lutego 1980 towarzyszył mu Leszek Cichy. Była to wyprawa przełomowa, ponieważ był to pierwszy ośmiotysięcznik zdobyty zimą. Kierownik wyprawy, Andrzej Zawada, wysłał do papieża Jana Pawła II telegram z wiadomością o zdobyciu szczytu i otrzymał od niego list z gratulacjami. Kanczendzongę zdobył 12 stycznia 1986 wraz z Jerzym Kukuczka, który trzy lata później zginął na Lhotse. Uczestniczący w wyprawie Andrzej Czok wycofał się z drogi na szczyt i zmarł w wyniku obrzęku płuc. Na trzeci szczyt, Lhotse, wszedł sam 31 grudnia 1988. Było to nie tylko pierwsze wejście zimowe, ale też pierwsze solo, a więc w pojedynkę bez budowania obozów pośrednich.

6. Pierwsze kobiece wejście na Broad Peak (8051 m n.p.m.) – 1983 r.

Pierwszymi zdobywcami tego szczytu byli Austriacy w 1957 roku. Pierwsza kobieta, postawiła stopę na Broad Peak dopiero 26 lat później, 30 czerwca 1983. Była to Polka - Krystyna Palmowska. Ta himalaistka z Warszawy z wykształcenia jest inżynierem elektronikiem. W latach 70. i 80. uczestniczyła w wyprawach wspinaczkowych, m.in. z Wandą Rutkiewicz i Anną Czerwińską.

7. Pierwsze zimowe wejście na Manaslu (8156 m n.p.m.) – 1984 r.

Manaslu to ósmy pod względem wysokości szczyt Ziemi, położony w Nepalu. Jego nazwę - Manaslu - tłumaczy się jako „Góra Ducha”. Pierwszego zimowego wejścia dokonali Maciej Berbeka i Ryszard Gajewski w styczniu 1984. Ponadto dwa lata później Jerzy Kukuczka i Artur Hajzer weszli na ten szczyt nową drogą, stylem alpejskim i bez dodatkowego tlenu.

8. Pierwsze zimowe wejście na Dhaulagiri (8167 m n.p.m.) – 1985 r.

Dhaulagiri – „Biała Góra”. Siódmy pod względem wysokości ośmiotysięcznik, leżący w Nepalu, w pobliżu Annapurny. 21 stycznia 1985 dwóch Polaków: Andrzej Czok i Jerzy Kukuczka, dokonało pierwszego zimowego wejścia na ten szczyt, bez dodatkowego tlenu. 1 maja 2008 na Dhaulagiri stanęła pierwsza Polka – Kinga Baranowska.

9. Pierwsza kobieta na K2 (8611 m n.p.m.) – 1986 r.

K2 to drugi co do wysokości szczyt Ziemi, położony na granicy Chin i Pakistanu. Po raz pierwszy zdobyty został przez Włochów. Pierwsza kobieta stanęła na szczycie K2 32 lata po tym pierwszym jego zdobyciu, 23 czerwca 1986 roku. Była to Wanda Rutkiewicz, polska alpinistka i himalaistka. Było to jednocześnie pierwsze polskie wejście na ten ośmiotysięcznik. Kilka lat wcześniej Wanda Rutkiewicz zdobyła Mount Everest, najwyższy szczyt Ziemi, jako trzecia kobieta, a pierwszy Polak i Europejka. Zaginęła w 1992 roku na zboczach Kanczendzongi.

10. Pierwsze zimowe wejście na Annapurnę (8091 m n.p.m.) – 1987 r.

Annapurna była pierwszym szczytem ośmiotysięcznym, który zdobył człowiek. Mimo to jest górą bardzo niebezpieczną, najniebezpieczniejszą z ośmiotysięczników. Być może dlatego na pierwszych ludzi, którzy zdobędą ją zimą, Annapurna czekała aż do roku 1987. 3 lutego na szczycie stanęli Polacy - Jerzy Kukuczka i Artur Hajzer. Ten drugi wciąż związany jest z górami i między innymi jest twórcą projektu „Polski Himalaizm Zimowy 2010-2015”.

11. Pierwsze przejście wschodniej ściany Trango Tower (6238 m n.p.m.) – 1988 r.

Trango Towers, Wieże Trango. Wznosząca się na terenie Pakistanu na ponad 6000 m n.p.m. grupa szczytów. Ich ściany są najwyższymi pionowymi ścianami na świecie. Pogoda bywa tu kapryśna, a temperatury niskie, co znacznie utrudnia wspinaczkę, która odbywa się na gołych dłoniach. Czwarte wejścia na szczyt dokonał Wojciech Kurtyka wraz ze Szwajcarem Erhardem Loretanem. Jako pierwsi poprowadzili oni drogę na wschodniej ścianie Trango

Towers. Wielokrotnie próbowano powtórzyć ten wyczyn, jednak polski zespół dokonał tego dopiero w 2012 roku. Na szczycie stanęli wówczas: Maciej Ciesielski, Łukasz Mirowski i Mariusz Serda.

12. Pierwsze zimowe wejście na Sziszapangmę (8013 m n.p.m.) – 2005 r.

Sziszapangma to ośmiotysięczny szczyt leżący w Himalajach Wysokich, na terytorium Tybetu. Przez wiele lat znana była pod nazwą Gosainthan, co w sanskrycie oznacza "Miejsce Świętych". Na szczycie stanęło wielu Polaków: Wanda Rutkiewicz, Jerzy Kukuczka, Wojciech Kurtyka, Anna Czerwińska... Jednak pierwszego zimowego wejścia na Sziszapangmę dokonano stosunkowo niedawno, w roku 2005. 14 stycznia na szczycie stanęli Piotr Morawski i Włoch Simone Moro. Polak zginął 4 lata później na skutek wypadku podczas wejścia na Dhaulagiri, w Nepalu.

13. Pierwsze zimowe wejście na Gaszerbrum I (8068 m n.p.m.) – 2012 r.

Gaszerbrumów jest siedem, ale ten oznaczony numerem I jest w całym masywie najwyższy. 9 marca 2012 został on po raz pierwszy zdobyty zimą, przez polski zespół. Na szczycie stanęli Adam Bielecki i Janusz Gołąb. Ekspedycja odbyła się w ramach programu „Polski Himalaizm Zimowy 2010-2015” i była kierowana przez Artura Hajzera.

14. Pierwsze zimowe wejście na Broad Peak (8051 m n.p.m.) – 2013 r.

Broad Peak jest 12 pod względem wysokości szczytem świata i leży na granicy Chin oraz Pakistanu. Pomimo kilku prób podejmowanych przez himalaistów z różnych krajów, udało się to dopiero Polakom 5 marca 2013. Szczyt zdobyli Maciej Berbeka, Adam Bielecki, Tomasz Kowalski i Artur Małek uczestniczący w wyprawie pod kierownictwem Krzysztofa Wielickiego. Podczas zejścia Tomasz Kowalski i Maciej Berbeka oddzielili się od pozostałej dwójki i nie powrócili na noc do obozu. Po dwóch dniach oczekiwania i poszukiwań zostali uznani za zmarłych.